

**בחצי מיליון ישראלים היו קורבנות אלימות במהלך
חייהם ■ מה קורה להם לאחר שהם נחלצים מהמצב האלים:
האם ניתן למחוק את הסימנים שהותירה בהם האלים,
האם יש דפוסים קבועים שלתוכם גדים מי שעברו התעללות,
ומה תפקידה של החברה בתחום השיקומי**

«יאיר קדר

הַמִּלְחָמָה לכָל הַחֲרִים

והmeshפחת. הנתונים על האלים המופיעים כלפי נשים וילדים הם מבהילים. בשין ת-2000 נעשה סקר עבורי משרד הרווחה, ובו נמצא כי 11% מכלל הנשים, מכל שכ- בות החברה ומגזריה, דווחו על כך שחוו אלימות כלשהי במהלך חייהם. במספרים של שנות 2006 מדווח על 150 אלף נשים שנחנן קורבנות של אלימות מינית ולא-מינית. לפי הערכות, שייעור הילדים שנפגעים מאלימות פיזית ונפשית ומהתעללות מינית מגיעה ל- 1.5% מכלל אוכלוסיית הילדים. לעומת זאת, בכל רגע נתון 40–50 אלף במשקו הלאומי, אלא גם בתחום הביתי (המשך בעמוד הבא)

שמוזל מעולם לא חוזרת לעצמה: היא נפ- לטה מבית הספר, התמכרה לסמים ועבדה בזנות. שרית, מזל ונעם (שמות בדויים) היו קורבנות לאלימות. שרית חולצה על ידי רשותות הרווחה, אך את הצלקת שהותירה בה אביה איש אינו יכול לרפא.نعم חורץ ממעגל האלים שבו בילה את ילדתו, אבל כתעת הוא לבד, ובתו משלמת את המחד. מזל מעולם לא התואשנה ממה שהורה עליו לה. ישראל, נהוג לומר במידה רבה של צדק, היא מדינה אלימה. הדבר ניכר לא רק בתחום הלאומי, אלא גם בתחום הביתי במשמעותה. עצמותה הייתה כה הרבה, עד

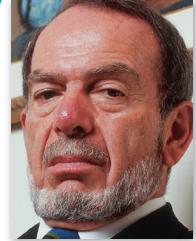
ריאתナンסה בילדותה על ידי אביה. המכונית הבחי- נה בסימני מצוקה, ושרית נחלצה ממשפחתה. אביה הושם וישב בכלא. עברו 12 שנים מאז. שרית עדיין חולמת על אבא שלה בלילה.نعم הוכחה על ידי אמו ואביו במשפט כל ילדותו. בתיכון העבירו אותו למשפטה אומנת. אחר כך התגייס לצבא ונישא. היום הוא מכח את בתו בת ה-12. הוא למד כיצד להשריר סימנים. מזל הוצאה מביתה על ידי רשותות הרווחה בגיל שש, לאחר התעללות נפ- שית ממושכת. עצמותה הייתה כה הרבה, עד

צלקת מהוות
אלימות נשאות
כל החיים
צילום אילוסטרציה:
אימג' בנק

מהה לכל החיים

פרופ' שמואל טיאנו
הדרך הטיפולית ליצור
חויה רגשית שתתכן את
חויה האלים אינה שונה
בנשים ובגברים. אין
הבדל בין המינים. חוותית
אלימות על גבר היא לא פחות קשה
חוויית אלימות על אישة

(המשך מעמוד קודם)

ילדים נמצאים במצב של התעלמות. בסך הכל, אם מhabרים את המסתפים, מדובר על חצי מי-ליין ישראלים שהיו קרובנות אליו-מת פיזית, נשית או מינית במא-הלך חייהם. מה קורה להם לא-חר שהם נחלצים מהמצב האלים שלו נקלעו? האם ניתן למחוק את הסימנים שהותירה בהם הא-ylimות? האם ילדים ונשים שעב-רו התעללות ותקיפה מינית יכו-לים לשקם את עצם?

"הכל נרשם"

פרופ' שמואל טיאנו מבית הס-פר לרפואה באוניברסיטה תל-אביב, המתמחה בפסיכיאטריה של הילד המתבגר ומנהל פרויקט בר-איום הנפש של גיל הינקות בישראל, אמר שחלקת האלים היא בל-וחמה – ואינה נבנית ואינה מת-תיה מחיקה. עוצמת הטראותה אי-נה מאפשרת לה לחמוק מהזיכרונות האנושי. לדבריו, "צלקת האלים נתורת לכל החיים: אין לו חוותה שלא נשמרת. הזיכרון זה דבר שמי-תפתח מתקופת העוברות ואילך, והדברים נשארים רשותיים ומשח-מות יכול להשתחזר, בטוחה הא-צר תפקיד לאורך כל החיים של-נו. מהפן הפסיכולוגי, הנזק הראשון למשעה הוא תפיסת הקשר הבין-אישית בין הילד לבין סביבתו כנורמה של אלימות. זה מסביר מדוע אומ-רים תמיד שהחובים הם אלה חמ-רים. זה הנזק הראשון והחרומו בו-מי-מן אותה, באיזו מידת האלים או דד. אם יש שני הורים, שאחד מהם ערכתייחסים בי-אישית.

"מערכת יחסים בין מבוג-רים לילדים בנזיה על שית מי-רכות רגשיות: החלק היותר לי-

הרואה ולשירותי החינוך, מסכים עם פרופ' טיאנו. "הניסיוני הקליני נימלמד כי חוותות עמוקות שליד חוות בגוף שלו, שכן לו מספיק חוות נפש כדי לעבד את העובר עליו, הן דברים שאפשר למרי. שימוש בכוח גופני יוצר גם כאב פיזי וגם הצפה נפשית. עצם הכאב והצפה יחד היא חוות בלתי מוחיקה", אומר ד"ר פלשטיין.

"אottono דבר נכון, באופן מסוים, לגבי בני אדם מבוגרים. לאישה מבוגרת יש יותר חוות של מבר-גר, אבל זה לא אומר שאי-אפשר להתגבר עליהם ולגורום לה תחושה של הצפה וחוסר אונים גם לגבי החוויות הכפי פשוטות של הגוף. השמודר בטרואומה, משחו משי-תנה באיזון הכוחות שלך. זו חוות בלתי מוחיקה".

- האם במלים "חויה בלתי מוחיקה" כוננת שאפשרות הש"י קומ או התאוששות היא מועטה או אינה קיימת?

ד"ר פלשטיין: "בהתקחות של ילדים, אין דבר שהוא הכרה. הה-תפקידות יותר מדי מורכבת, ואין

"לגי התיקון, בודאי יש א-שירות, אבל היא תלויה בשאלת עד כמה מוקדם התחלת האלים וכמה זמן נשכה; האם היא הייתה קצרה או נשכה תקופה ארוכה; וכמו כן, מהם הגורמים המשקימים לאחריו יותר. אבל ברור לנו שהכל נרשם. האלים משארה צלקת. וצלקת זו צלקת – צריך להקל אותה, לסלוח לה, להזדהות איתה, לא להזדהות איתה – אבל אתה לא יכול למחוק אותה. אם אנחנו רוצחים לדבר על תיקונים, התיקון

חייב להיות בחויה מתנקת. "אצל ילדים זה יותר קל. ככל שנאנחנו מתחילה יותר מוקדם, הפרוגוזה היא קלה יותר. בגיל מאוחר זה הרבה יותר א-צר הנזק הגדל בィוותר: הפגיעה בא-מן הבסיסי. ככל שהפגיעה בא-מן הבסיסי גדולה יותר –��ען".

- האם יש הבדל בין נשים לב-נות, או בין גברים לנשים, בה-שר השיקום מחויה טרואומטית ואלים?

"הדרך הטיפולית ליצור חוות גשית, שתתכן את חוות הקור-דמת, האלים, אינה שונה כ-המודoor בנשים או בגברים. חוות אלימות זה חוות אלימות; אין הבדל בין המינים. יותר גברים מכם מאשר נשים, אבל הקורבן עבר אותה חוות. חוותית אליו-mort על גבר היא לא פחות קשה מחוויות אלימות על אישת".

"יוואש טוטאלי"

ד"ר אלון פלשטיין, מתחמה ה-בפסיכיאטריה כללית והן בפסיכיא-טריה של הילד, ומייעץ לשירותי

bidineli והחלק של הארגסיה. כל המרכיב הרגשי של שוויון המש-קל שלנו מבוגרים הוא איזון בין אגרסיה לlibido. ברגע שהאג-ר-סיה תaptops מקום גדול יותר, היא תקען את המקום של הל-י. תצטמצם מאוד האPsi-רות לא-מפתחה, והאמפתיה בה-חולט בניית מתוך מערכת הת-קשריות חיבית, אהובה, מנותבת וחו-מה – ואינה נבנית ואינה מת-קיימת ואינה מטא-פ-ר-ת-ה בע-מ-ר-ת. רכת של תוקפנות ואלים. זה בינה את מערכת היחסים שלם בעיתיד עם הסביבה בכלל ועם הילדים שלהם בפרט".

- האם ילד שהוא קורבן לא-לי-הדים נושא מתחדר, בטוחה הא-רים תפקיד לאורך כל החיים של-רו, מנזקי האלים שנהרף לה? פ-ר-ופ' טיאנו: "בתוך המער-כת שבה הילד גדול, בדרך כלל יש שני הורים. חשוב לדעת מה ע-מ-ר-ת, או בין גברים לנשים, בה-שר השיקום מחויה טרואומטית דד. אם יש שני הורים, שאחד מהם פ-ס-ב-י – זו הסכמה שבשתיקה, שambiliah את התפיסה שכ-ה בוגרים כאלה".

ד"ר אלון פלשטיין
יש קורבנות פשוט
namnuim malaimot, tokpnot
ואסדרטיביות. הם נכנעים
לעולם. הם לא אלימים, אלא
בנועים. ויש אנשים שמרימים
ידיים מכל העולם המני, כדי לא להיפגע

וליצור חוויות מחברות, שמאפשר רות לה להיות מחוברת עם כוח, עם מיניות ועם חוויות מסווג אחר. "אצל אישה מבוגרת, היחס של החברה הוא חלק חשוב. זה צור מtgt; ראשוני ביכולת שלה להחדר לים. האישה נפגעה משימוש לא נכון בכוח פיזי או מיני, והיחס של 'מייצגי' הכוח בחברה שלנו – המ- שטריה והפרקליטות – משפיע על יכולתה להחלים. אם היא זוכה לתחושה שמייצגים אותה ומביבים אותה, והיא שותפה בתהילך ההורשעתי ומוחירה לעצמה את כוחה בחברה – יותר קל לה להחלים.

"אם החברה שלנו לא התבגרה מספק, והמשטרה לא נותנת לה כוח, או הפרקליטות אינה מבינה עד כמה היחס שלה הוא חלק בלתי-תליבי מהחלמה של האישה – האישה עוללה להרגיש ששוב אර נסים אותה. לא מעט פעמים זה סוף השיקום, כי החברה ממשיכה, למעשה, את הטראומה המתמשכת של שלילת כוח. היחס הזה יכול לגדר רום ייאוש טוטאלי. ברגעשמי" – גי הכוח של החברה הם חלק מה בעיה, لأن האישה תפנה?"

להידרדר לזנות"

mdi' sheva matpilim b'moratzim shel mosherd horowcha letipol ba'alimot b'mishpacha becc-6,000 noshim shnaf' geyu malimot v'becc-2,200 gavrim alimim. be'uruk 700 noshim makblot b'kul shana le-shirouti hagana b'maklitim lanoshim mokhot. mdi' shana, b'mehal' haushor acharon, nrachzo bin 12 l'

(המשך בעמוד הבא)

סקים בתוצאה התפתחותית אלא בטראומה של מבוגר. כפי של'דים זוקקים למוגרים כדי שיעזרו להם, האישה זוקה לפחות 5% ברגע שיש טראומה באובדן שליטה, במיחוד כshedob על אליהם מות מיני, האישה עוברת טר-אותה פנימית הגורמת להסתగות עצמית. "כדי שתוכל להשתתקם, היא צריכה סיוע רב של עמיתים, שער זרים לה להבין שזו לא אשמה; שהיא לא גרמה לך, וזה לא או-מר שום דבר עלייה. כמו כן, עליה ליצור נתיב יציאה מהטרואמה

אים ובשליטה שלו עצמו? ודאי שכן. יש פה ממשימה התפתחותית שהיא מעבר לכוחות של בני אדם. רשות האישה זוקה לפחות 5% מהילדים מצחיקים להחזיק את עצם ואת הקו הה-תפתחותי שלהם כמעט בלי עזרה, אבל זה מיעוט קטן, והוא מלמד על הכלל. ביל' כוחות עוז וסיווע מבחן, הילד יעקם את הכיוון רוחותיו הייא להפוך להיות אלים או רוגע באופן מיני. אחת האפשרות היא להפוך להר-סיף כוחות ולעזר ליד להבין מה קרה לו. הרבה פעמים זה לא קרי דה. ישנו האירוע עצמו, ויש למרי רשות המשך של האירוע, כי היר-לד נשאר בלבד, על אף הצורך הגש-שקרה לו. במיוחד, אם מדובר בפ-תוקפנות ואסרטיביות. הם נגענים בעולם. וושאנשים שמרימים ידיים מכל העולמות המיני, כדי לא להיות פגוע ולא להיכוות מדברים שגדורים לים עליהם".

- דיברת בעיקר על ילדים. מה-שונה ומה דומה במקרה של נשים בוגרות שחוו אלימות מינית או לא-מינית? "כל שההתפתחות הייתה תקי-נה יותר, והאישה השלימה את הב-גורות הנפשית שלה, אנחנו לא עז-"

דרך לומר דבר בהכרח גורם לד-בר. אם ילד לא היו כוחות מל-כתילה לעבד חוויות בחוויה של אלומות – ועוד יותר בחוויה של אלומות מינית – השלוות החוויה הקשה יהיו אף קשות יותר. נוצרה צלקת של בידוד גדולה.

"העיבוד של מה שקרה להם – היכולת לעבד את האירוע ולהחזיר את הכיוון ההתפתחותי ולהבריא את היכולת להיות אלים או מות-נה ביכולתם של מבוגרים להר-סיף כוחות ולעזר ליד להבין מה קרה לו. הרבה פעמים זה לא קרי דה. ישנו האירוע עצמו, ויש למרי רשות המשך של האירוע, כי היר-לד נשאר בלבד, על אף הצורך הגש-שקרה לו. במיוחד, אם מדובר בפ-תוקפנות ואסרטיביות. הם נגענים בשינויו במקום שנוצע להגן עליו – כאמור, המשפחה – ולמען-שה הוא אינו מוגן בשום מקום. זה ילד שלא יכול לפתח אמון, והוא מסיק מסקנות הרות אסון להתי-פתחותם שלו. "האם הסיכויים רבים יותר שהילד לא יוכל ליצור חיים ברי-

ציפי נחשותן-גליק

לא כל ילך שחשוף
לאלימות יהיה גבר אלים,
אבל מרבית הגברים
שבאים לשיקום מעידים
שנחשפו לאלימות בילדותם.
הבנייה גדלים להיות גברים אלים,
והילדים גדולות להיות נשים מוכחות //

מה לכל החיים

שר הוא נמצא באותה סיטואציה עם יםILD קען – וזה הוא הופך להיות הפוגע, ואינו עוד הקורבן. סיבה נוספת למיגל הבין-דורי היא שזו ההתנהגות היחידה הנמצאת במאגר התגובה של ההורה הצעירה. אף אחד לא מלמד או רתום להיות הורים, חוץ מהחויה של הורים שלנו. הנה הורה שנורא קכללה של הורותו את הילדה שלו".

"בעקבות ארכות-הברית"

בעוד שיכולת האיתור של מקרים אלימים כלפי אוכלוסיות חלשות בישראל השתפרה בשנים האחרונות, הרי שמנגנון המיעקב – אלה האחראים לשיקומו ארוך הטוח של הקורבן, לאחר שחווה טראומה אלימה, מינית או לא-מינית – הם מעטים מדי ופועלים בתאום חלקי מאד ובפחות מידי תקציבם. דבר זה נכון גם לגבי ילדים.

בקרב שנים קורבנות – המציבים טוב יותר, בעיקר בשל התיאום בין שירות הרוחה לבין עמותות וארגוני שונאים. "יש לנו מגון רחב של סל שירותי לנשימם", אומרת נחשות-גלאיק. "יש לנו דירות קלט, דירות מעابر, מקלטים. מקלט מועד להган בר, מקלטים. מקלט מועד להגן על נשים שנמצאות בסכנה גדר לה, כשהבעל לא יושב בדלת. יש כיום 150 מיטות במלטטים לנשים מוכות, 15 מיטות בדירות קלט ו-28 דירות מעابر, כשהם שרד מממן 10 מהן והשאר מימונם של הארגונים".

בהקשר של אוכלוסיית היילדים שנחשפו לאלימים, המצב חמור יותר. ד"ר יורם בנז'ודה, מנהל מיוון ילדים בבית החולים הדסה עיריכרם בירושלים: "המיענים לפוסט-טראומה הם מועטים, נכון להיום. אני משמש כייר פורום בתים, שנולד מיפוי לוט של משרד הבריאות, אשר בדק את נושא המשקדים של הגופים המתפלים בילדים בסיכון. וזה היה מערכת פעולות שלמה,

עם הילדים שלהם. גם הם יתפסו כאחריהם צרכיהם לצלל לצורכיהם. וכך מתייחס מיגל הפגיעה בהדרור הבא.

"הדבר השני שנוצר הוא פי-תווח של אישיות פטLISTית. היד לד שנטקל מול הוריו בכוח עדיף, פעמים רבות שרירותי, יודע שאין מה לעשות, אין אל מי לפני, כי ההוראה הוא הפוגע. האנשים האלה מפסיקות ד"ר חניתה צמרי, נשית ציאלילם, היא שיש כלים לעצם זוגות; וכך, למעשה שפצעה את עצמה עם שבר של בקבוק, ואמרה לי 'אני רוצה לנוקם בגוף שבגד', מכך שפערת ד"ר חניתה צמרי, את (אללי), האגודה להגנת הילד. "הגוף – שכשאבא שלא קיים אי-חרים בסביבתו הרבה פעמים בכ-ללא מאמניים לו. ומה שבדג, זה עלה בה בילדותה ופיתחה גישה

ולא פעם קשה לאתר את מקורה. דרך החתמודות של הקורבן עם הטראומה היא באמצעות גרי-מת נזק עצמי; וכך, למעשה, נזק רות שטי בעיות אצל הקורבן. "הגעה אליו מרגע שפצעה את עצמה עם שבר של בקבוק, ואמרה לי 'אני רוצה לנוקם בגוף שבגד', מכך שפערת ד"ר חניתה צמרי, את (אללי), האגודה להגנת הילד. "הגוף – שכשאבא שלא קיים אי-חרים בסביבתו הרבה פעמים בכ-ללא מאמניים לו. ומה שבדג, זה עלה בה בילדותה ופיתחה גישה

(המשך מעתוד קודם)

14 נשים, בממוצע, בידי בני זוגן. לאלוים רבים הללו של קורבנותם ופוגעים יש לצרף את ילדיהם של אותם זוגות, ועוד عشرות אלפיים של מקרים שלא אוטרו. "קורבנות השונאים נמצאים במצבים נפשיים רגשיים קשים, אבל האמונה שלנונו, כעובדים סוציאליים, היא שיש כלים לעוזר להמודד עם החוויות הפסיכוטראומטיות", אומרת צי-פי נשווין-גלאיק, המפקחת הארצית על הטיפול באלים במשפחה של משרד הרווחה. "ילדות נגדיות של מטופלות מינית עלולות להידרדר לסמים ולזנות – אם הן אכן מטופלות. אישה מוכה שאינה מטופלת לא תהיה אמא בmitzva בה ולא תוכל להטיב עם הילדים שלה. אבל אם היא תטפל ולהגדיר מה שהיא רואה, ושלא מגיע לה להיות אישה מוכה – היא תשkim את עצמה ואת התפקיד ההורי רי שלה".

"לא כל ילד שחשוף לאלים יהיה גבר אלים בוגרתו, אבל מרבית הגברים שבאים לשיקום מיעדים כי היו חשופים לאלים בילדותם – וכך אנחנו שמים את מוקד הטיפול בתוקפים ובקורות בנות אחד. בקורבנות היחסים והעקבות: ילד שחשוף לעימות בין ההורם הוא לא הקורבן הי-שיר, אבל בו צריך לטפל, כדי שבברותו הוא לא יחקה את התנהלותו של האבא. מעניין כאן העניין המגדרי: מבין הילדים שנחחשו פועלות מינית וכל הזמן, הילד מפתח דימוי עצמי של אפס. אנחנו מוכיחים שבעל מתקבר אליה, רע – הילד מרגיש שהוא אדם רע. נתייב התפתחות אפשרי שני הוא שהילד חשוב כי הוא לא שווה – אחרת, למה מכים אותו – או כי זה מה שאמורים לו כל הזמן. הילד חנו מקבלים בן אדם חילול, שמי-תיחס אל עצמו כחלול; וגם אם יש לו פוטנציאל, הוא לעולם לא ימשש אותו".

– איך הייתה מאפיינית את הבת ד"ר צמרי: "תופעת הלולאיי היא ארכוט-הברית העיקרית בה תמודדות של ילדים קורבנות אלימים עם גודלוות להיות נשים מוכחות".
הרשות האמונה
את התגובה השיכחות לה-עלולות מינית ולאלים פיזית ונ-פשית היא הרשות עצמי – המتبטא בגרימת עצמית של כוויות, במרירות שטה שערות, בבלימה או באנו-רטות. כל אלה הן צורות של פגיעה. אבל יש משהו מאוד רודוד ביחסים המשקדים בילדים בסיכון, הם עם בן הזוג. זה גם יפגע בקשר

ד"ר חניתה צמרי
הילד בקורס הריגש חסר
אונים עד כדי כך, שהפעם
הראשונה שהוא יכול
להציג את תחושת השליטה
והכוח היא באשר הוא
נמצא באותה סיטואציה עם ילד קען –
ואז הוא הופך להיות הפוגע //

שליט פעליה, והוא אותה אישה שכ-או-ותו. "או חוסר יכולת לקיים ייח-סי מין תקין. אני מצטט אישה שבל פעם שבעל מתקבר אליה, האחד, והוא – הילד מרגיש שהוא אדם רע. נתייב התפתחות אפשרי שני הוא שהילד חשוב כי הוא לא שווה – אחרת, למה מכים אותו – או כי זה מה שאמורים לו כל הזמן. הילד מפתח דימוי עצמי של אפס. אנחנו מוכיחים שבעל מתקבר אליה, רע – הילד מרגיש שהוא אדם רע. נתייב התפתחות אפשרי שני הוא שהילד חשוב כי הוא לא שווה – אחרת, למה מכים אותו – או כי זה מה שאמורים לו כל הזמן. הילד חנו מקבלים בן אדם חילול, שמי-תיחס אל עצמו כחלול; וגם אם יש לו פוטנציאל, הוא לעולם לא ימשש אותו".

– איך הייתה מאפיינית את הבת ד"ר צמרי: "תופעת הלולאיי היא ארכוט-הברית העיקרית בה תמודדות של ילדים קורבנות אלימים עם גודלוות להיות נשים מוכחות".

את התגובה השיכחות לה-עלולות מינית ולאלים פיזית ונ-פשית היא הרשות עצמי – המتبטא בגרימת עצמית של כוויות, במרירות שטה שערות, בבלימה או באנו-רטות. כל אלה הן צורות של פגיעה. אבל יש משהו מאוד רודוד ביחסים המשקדים בילדים בסיכון, הם עם בן הזוג. זה גם יפגע בקשר

אחת התופעות
השכיחות בקרב קורבנות
אלימות היא הרס עצמי,
דוגמת אנורקסיה:
ציילום אילוסטרציה:
ויז'ואל

מידע מאותן סיבות. שיתוף פעולה
לה בין הממשקים השונים שעור-
סקים בנושא ההתקולות והזה-
חה מאוד חשוב להצלחת הטיפול
בילד הבודד. הוא חיוני, משומ-
שהטיפול בילדים האלה אינו טרי-
פוי של גורם אחד, ונשאלת הש-
אלה: של מי הילד הזה. אז הילד
זהה הוא של כולנו – של מערכת
הבריאות, החינוך, הרווחה ואכ-
פת החוק והמשפט. אבל זו בהח-
ט צריכה להיות עבדות צוות.

"צ'יך בהחלטת להקצות יורה
משאים לטיפול במצב הפוטטי"
טרואומה של אותם ילדים, והמש-
אבים דלים מאד. התעלולות והז-
חחת ילדים הן מחלת ילדים קטל-
נית. מבן מחלות הילדים, היא הכי
קטלנית והכי נפוצה, חוץ מתאוננות.
ועדיין, בבתי ספר לרפואה כמעט
שלא מלמדים עליה. חשוב להכ-
ניס את האלימות במשפחה כנו-
 שא כובה בלימודי הרפואה, הסci-
ען, העובדה הסוציאלית והחי-
נון, משומשគולנו ציריכים להשת-
פר בטיפול בילדים האלה".

ד"ר פלשם פסימי עוד יותר:
"במדינה שלנו כתע אנחנו נוה-
רים אחרי אמריקה במיטות שיר-
תי בריאות הנפש, וכי שנפגע קרו-
דם הם שירוטי בריאות הנפש של
ילדים. הילד צריך ליווי של הרבה
שנתיים, כדי לשפר את ההתקפות
שלו. אין מי שאמון על זה, ואין מי
שמטפל בזה. לגבי הילדים, אנחנו
נו עומדים לפני בכיה לדורות. עוד
מעט נהיה כמו אמריקה, שא-
נו מטפלת בילדים כאלה, ועוד 20
שנה נראה את התוצאות".

"גבי נשים, המצב קצת יותר
טוב, כי נשים התחילה ליזוג את
עצמם. אך גם לגבי הנשים – מצ-
בן יותר טוב בסיוו שהן מקי-
לות מארגונים חברתיים, אך בס-
קטור הציבורי מצבע אין טוב.
קיים נטייה לחשוב שסיעו מי-
די לנשים קורבנות מספיק, אך יש
נשים שזה לא מספיק להן. בש-
רות בריאות הנפש אין מי של-
קח אחריות ואומרו: יש ציבור של
נשים עם צרכים גדולים, שעליינו
لتת להם מענה".

ד"ר יoram בז'יודה

**התעלולות והזנחה ילדים
הן מחלת ילדים קטלנית. ועודין
בבתי ספר לרפואה כמעט
שלא מלמדים עליה.**

חשיבותה כנושא כובה

לחקים פורום דומה בירושלים.
מצין ד"ר בז'יודה. "לפקידי
סעד, למשל, אסור להעביר לנו
גורמים שונים. אני מקווה שב-
נתונים לגבי מה שקרה בכל
עתיד יהיו פורומים כאלה בכל
בן או לתוך, משומש שיש חיסין.
כך גם הפרקליטות לא תעביר לנו
לחקים פורום דומה בירושלים.
זה לא פשוט ודורש מחויבות של י-
דים בסיכון, ובעיקר של נפגעים
ופוגעים מינות ילדים. אני מדי-
בר על פוגעים כשהם קטינים.
זהו פרויקט מקומי, ואני מנסה

שנמשכה כמה שנים. עם סיומה,
كم פורום בתוך בתים, שהמ-
שך את השיתוף בין הממשקים
בצורה סמי-ה坦דבותית. הפורום
כולל את אנשי הרווחה, מערכת
הבריאות, רופאים מבית החולים
ולפISON בחולון ומהשיעוד, מער-
כת החינוך, השירותים הפסיכיאטריים
החינוך, המשטרה, שירות המב-
חן לנוער, טיפול הقلب וחקירות
ילדים במשטרת".

"בפורום אנחנו מנסים לש-
פר את האיתור והטיפול של י-
דים בסיכון, ובעיקר של נפגעים
ופוגעים מינות ילדים. אני מדי-
בר על פוגעים כשהם קטינים.
זהו פרויקט מקומי, ואני מנסה